

Activitățile de învățare colaborativă

Pornind de la premisa că predarea trebuie să ofere studenților oportunități variate de colaborare, de a lucra în echipă pentru rezolvarea sarcinilor, de a pune întrebări sau de a face schimb de idei, dorim să aprofundăm tema învățării colaborative, evidențiind structura generală a activităților, exemplificând câteva tehnici de învățare utile cadrelor didactice, atât în mediul fizic, cât și online.

1. Etapele unei activități colaborative

Chiar dacă nu există un algoritm valabil pentru activitățile colaborative, putem construi un cadru de implementare a acestora bazat pe *trei etape generice* (Kaendler et al., 2025):

1. Proiectarea activității colaborative

În această etapă, cadrul didactic:

- clarifică rezultatele așteptate ale învățării și tipul sarcinii (Barkley et al., 2014);
- alege modalitățile de evaluare și mijloacele de organizare;
- adaptează activitatea la specificul grupului și la mediul de lucru (față în față, online sau hibrid), stabilește modul de colaborare, rolurile membrilor grupului și regulile de desfășurare a activității de învățare colaborativă.

2. Desfășurarea activității

Profesorul facilitează colaborarea prin:

- explicarea clară a cerințelor;
- comunicarea clară a regulilor de lucru în echipă;
- oferirea de sprijin discret, adaptat la nevoile grupului;
- monitorizarea procesului și gestionarea dificultăților (ritm diferit de lucru, participare inegală, neînțelegeri etc.) (Barkley et al., 2014).

Evaluarea se realizează atât la nivelul grupului, cât și la nivel individual, prin:

- autoevaluare, evaluare colegială sau evaluare realizată de profesor (Davis, 2009; Paris & Ayers, 1996; Lerchenfeldt et al., 2019);
- utilizarea de instrumente precum rubrics, fișe de verificare sau feedback (Brookhart, 2013; Barkley et al., 2014).

3. Reflecția asupra colaborării

Ultima etapă implică analiza modului în care grupul a lucrat și a rezultatelor obținute:

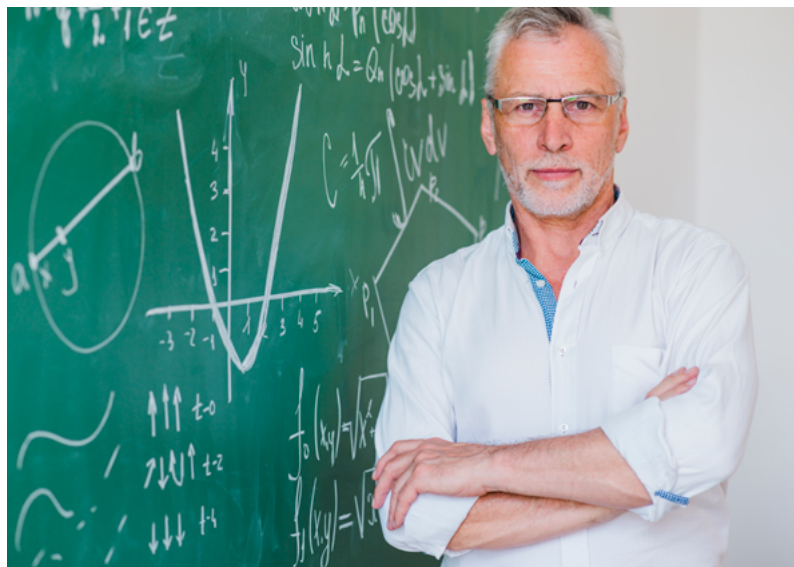
- studenții reflectează individual și în echipă la procesul colaborativ, la rolurile asumate și la dificultățile întâmpinate;
- profesorul reflectează la eficiența proiectării și a facilitării activității;
- feedbackul (colegial și al profesorului) susține reglarea și îmbunătățirea activităților viitoare (Kaendler et al., 2015).

II. Metode/Tehnici pentru învățarea colaborativă

1. Mediul Fizic

Pentru desfășurarea activităților colaborative în mediul fizic, cadrul didactic selectează metode care se potrivesc tipului de grup (omogen sau eterogen), numărului de studenți, timpului disponibil și obiectivelor urmărite (Barkley et al., 2014, pp. 76–77). În spațiile universitare, alegerea tehnicii depinde și de posibilitățile logistice: în amfiteatre, de exemplu, reorganizarea mobilierului poate fi dificilă, ceea ce influențează tipul de activitate care poate fi implementat.

Un alt criteriu important este adaptabilitatea metodei la contextul de lucru: tehnicile utilizate în mediul fizic trebuie alese astfel încât să faciliteze interdependența pozitivă, participarea tuturor membrilor grupului și dialogul orientat spre înțelegere. În funcție de dimensiunea grupului și complexitatea sarcinii, sunt disponibile numeroase opțiuni ușor de implementat în cadrul cursurilor și seminarelor universitare.

Mai jos prezentăm câteva tehnici colaborative frecvent utilizate în mediul față în față, adaptate după Barkley, Major & Cross (2014).

Tabel 1. Exemple de tehnici colaborative (în engl. Collaborative learning techniques – CoLT) în mediul fizic:

Metoda	Descriere
Think–Pair–Share	Studenții reflectează individual la o întrebare, discută în perechi, apoi prezintă concluziile în plen.
Jigsaw (Puzzle)	Fiecare student devine „expert” pe o parte a conținutului, apoi își învață colegii din grupul inițial.
Rotating Stations	Grupurile se deplasează succesiv între diferite stații de lucru, contribuind la fiecare sarcină.
Metoda 6/3/5	Șase studenți notează câte trei idei în cinci minute, iar foile circulă în grup.
Snowball (Piramidă)	Studenții lucrează individual, apoi în perechi, în grupuri de patru și, în final, în grup mare, rafinând treptat ideile.
Poster Walk / Gallery Walk	Grupurile realizează postere cu rezultatele lor, iar colegii le analizează printr-o „plimbare prin galerie”.
Peer Instruction	Studenții răspund individual la o întrebare conceptuală, discută argumentele în perechi și răspund din nou.

2. Mediul online

Activitățile colaborative pot fi implementate eficient și în mediul digital, atât în format sincron — prin videoconferințe — cât și în format asincron, folosind platforme virtuale, resurse interactive sau medii deschise (MOOC, social media). Mediul online extinde oportunitățile de colaborare, permițând formarea rapidă a grupurilor, distribuirea dinamică a sarcinilor și monitorizarea transparentă a procesului de lucru (Žunić & Dlab, 2019). Totodată, experiențele recente din perioada pandemiei au accelerat utilizarea învățării hibride și a modelelor mixte precum flipped classroom, care combină avantajele mediului fizic cu cele digitale (Huang et al., 2020).

Un avantaj major al mediului digital este accesul la instrumente colaborative integrate, precum pachetul Google Workspace, care facilitează dialogul, scrierea împreună, feedbackul colegial și organizarea eficientă a sarcinilor.

Tabel 2. Resurse digitale utile pentru colaborare (Google Workspace)

Instrument digital	Funcționalități și utilizări în activități colaborative
Google Meet – colaborare sincronă	• Crearea de breakout rooms pentru discuții în grupuri mici. • Utilizarea chatului, reacțiilor și funcției „Raise hand” pentru participare activă. • Partajarea ecranului pentru prezentarea rezultatelor în plen.
Google Docs – scriere colaborativă în timp real	• Redactarea simultană a unui text, cu vizibilitatea contribuțiilor fiecărui student. • Utilizarea funcției Comentarii pentru feedback colegial. • Track changes prin Suggesting mode pentru analiză și revizuire.
Google Slides – prezentări realizate în echipă	• Fiecare membru contribuie la diapozitive diferite. • Prezentare finală comună, cu roluri distribuite (designer, sintetizator, prezentator). • Posibilitatea integrării de imagini, grafice, videoclipuri realizate împreună.
Google Drive – spațiu comun de lucru	• Organizarea materialelor, a fișierelor colaborative și a resurselor de lucru. • Crearea de foldere partajate pentru grupuri diferite. • Transparența progresului prin versiuni salvate automat.
Jamboard / FigJam / Whiteboard digital	• Generare rapidă de idei (brainstorming). • Construirea de hărți conceptuale împreună. • Activități vizuale pentru clarificarea conceptelor.
Formulare Google – colectare și analiză colaborativă de date	• Chestionare create de studenți în echipă. • Analiza în timp real a răspunsurilor. • Utilizare în proiecte de cercetare, studii de caz, evaluare colegială.
Google Sheets – lucru colaborativ pe date	• Analiza comună a seturilor de date. • Realizarea de tabele, grafice, centralizări în timp real. • Distribuirea responsabilităților pe rânduri/coloane.

Exemple de activități colaborative în mediul online:

- Rezolvarea unei probleme în breakout rooms, urmată de prezentări în plen prin Slides.
- Scriere colaborativă în Google Docs pentru realizarea unui eseu, articol scurt sau plan de proiect.
- Creare de resurse vizuale în Jamboard, cu idei grupate pe culori, categorii sau teme.
- Peer-feedback asincron pe documente încărcate în Drive.
- Proiecte de grup organizate tematic în foldere Drive partajate, cu responsabilități împărțite.

3. Mediul hibrid

Mediul hibrid combină flexibilitatea învățării online cu avantajele interacțiunii față în față, permițând studenților să participe în ritmuri diferite și să acceseze resurse variate. Acest format facilitează continuitatea învățării și diversificarea experiențelor educaționale, însă necesită o proiectare atentă pentru a evita dezechilibrele între cei prezenți fizic și cei conectați online. Din perspectivă pedagogică, mediul hibrid nu reprezintă un al treilea model de predare, ci o integrare inteligentă a mediului fizic cu cel digital, în care activitățile trebuie distribuite astfel încât să valorifice punctele forte ale ambelor. Prin urmare, succesul colaborării în context hibrid depinde de coerența sarcinilor, de accesul echitabil la resurse și de facilitarea unei interacțiuni autentice între toți participanții, indiferent de spațiul din care se conectează.